

**UCHWAŁA NR XLIV.508.2018
RADY MIASTA WOJKOWICE**

z dnia 26 lutego 2018r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wojkowice na rok 2018.

Na podstawie: art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2017r., poz. 1875 z późniejszymi zmianami) art. 4¹ ust. 1-2, art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016r., poz. 487 z późniejszymi zmianami) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. 2017r., poz. 783 z późn. zm.)

Rada Miasta Wojkowice uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, którego treść stanowi załącznik Nr 1 do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza Burmistrzowi Miasta Wojkowice.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miasta

Mirosław Marja

**Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wojkowie
na rok 2018**

Podstawa prawna:

1. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (t. j. Dz. U. z 2016r., poz. 487 z późn. zm.);
2. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (t. j. Dz. U. z 2017r., poz. 783 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015r. poz. 1390);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017r., poz. 1769 z późn. zm.)
5. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2017r., poz. 697 z późn. zm.);

I. Informacje ogólne

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych należą do zadań własnych gminy. Realizacja zadań w tym zakresie jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Wojkowie i uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Ujęte w programie zadania inicjowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a zakres zadań i sposób realizacji odpowiada lokalnym potrzebom środowisk, w zależności od skali zjawiska poszczególnych uzależnień występujących na terenie Gminy Wojkowie, jak również możliwości zabezpieczenia ich wykonania.

Adresatami programu są mieszkańcy gminy Wojkowie, w tym przede wszystkim osoby uzależnione i zagrożone uzależnieniem wraz ze swoimi rodzinami oraz dzieci i młodzież, do których kierowana jest głównie profilaktyka uniwersalna. Program obejmuje swoim działaniem również instytucje kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, organizacje sportowe oraz wszystkich, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Niniejszy program jest kontynuacją programów z lat ubiegłych i zawiera wytyczne wcześniej kierunki działań uzupełnione o wytyczne Narodowego Programu Zdrowia.

II. Cele programu i zakładane rezultaty

1. Cele ogólne

- 1) zmniejszenie rozmiarów szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych;
- 2) zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych;

- 3) zapobieganie sytuacjom sprzyjającym używaniu tych substancji;
- 4) podwyższanie kompetencji i innych zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami zażywania środków uzależniających.

2. Cele szczegółowe

- 1) zmniejszenie rozmiaru szkód w związku z sięganiem po alkohol, narkotyki i NSP (Nieznane Środki Psychoaktywne);
- 2) ochrona dzieci i młodzieży przed wchodzeniem w kontakty z alkoholem i substancjami psychoaktywnymi;
- 3) kształtowanie postaw prozdrowotnych;
- 4) objęcie większej ilości osób leczeniem we wczesnej fazie choroby alkoholowej;
- 5) wzrost wiedzy mieszkańców nt. negatywnych konsekwencji sięgania po alkohol i środki uzależniające;
- 6) przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego;
- 7) podwyższenie progu wiekowego inicjacji alkoholowej;

3. Zakładane rezultaty

1. Poprzez upowszechnianie wiedzy na temat uzależnień nastąpi zmniejszenie ilości osób sięgających po alkohol, narkotyki i inne substancje odurzające.
2. Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do dzieci i młodzieży zapobiegnie wczesnej inicjacji alkoholowej i narkotykowej.
3. Prowadzenie profilaktyki uniwersalnej, poprzez świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy społeczne, ograniczy rozmiar używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych oraz zapobiegnie różnorodnym problemom z tym związanym zanim one nastąpią.
4. Zmotywowanie osób uzależnionych do podejmowania leczenia odwykowego spowoduje zmniejszenie ich degradacji psychofizycznej oraz złagodzi dolegliwości i rozkład życia rodzinnego.
5. Organizacja szkoleń dla sprzedawców poszerzy ich wiedzę na temat konsekwencji związanych z brakiem przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz konsumpcji alkoholu w miejscach niedozwolonych, a także uświadomi o ważnej roli w zmniejszaniu strat społeczności lokalnej spowodowanych nadużywaniem napojów alkoholowych.
6. Udział w ogólnopolskich kampaniach pozwoli na zapoznanie się z problemami innych gmin i wspólne wypracowanie metod oddziaływania na środowiska wysokiego ryzyka.
7. Finansowanie placówki wsparcia dziennego przyczyni się do wypracowania postaw odpowiedzialności za własne zdrowie. Wychowawcy swoją postawą będą promować zachowania abstynenckie wśród dzieci i młodzieży, zwłaszcza gimnazjum i szkół średnich. Placówka w swoich założeniach będzie popularyzować powściągliwość i samoograniczenia konsumpcji alkoholu. Poprzez długofalowe oddziaływania profilaktyczne będzie w stanie uświadomić uczestnikom zajęć konsekwencje i szkody związane z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych środków odurzających. Placówka da wsparcie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.
8. Udział pedagogów, nauczycieli i wychowawców placówki wsparcia dziennego w szkoleniach z zakresu uzależnień i przeciwdziałania przemocy wpłynie na pogłębienie już posiadanej wiedzy, wymianę doświadczeń, przeniesienie na własny grunt dobrych wzorców i sprawdzonych metod oddziaływania.

III. Diagnoza problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkomanią oraz stosowaniem dopalaczy.

1. Alkohol

1.1. *Alkoholizm* to problem, który wśród wielu problemów społecznych w Polsce, jest jednym z najtrudniejszych do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo.

Według Światowej Organizacji Zdrowia, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia i odpowiedzialny jest za ponad 200 rodzajów chorób i urazów, w tym m.in.: uzależnienia, depresje i samobójstwa, wypadki, utonięcia, a także choroba wieńcowa, nadciśnienie tętnicze, zaburzenia rytmu serca, udary mózgu oraz zwiększone ryzyko powstawania nowotworów: jamy ustnej, gardła, przełyku, wątroby, jelita grubego, piersi a także wad wrodzonych płodu. Wśród uzależnień uzależnienie od alkoholu wyrządza najwięcej szkód osobie uzależnionej i jej otoczeniu. Istnieje również wysoka zależność między nadużywaniem alkoholu a bezrobociem, niższym statusem socjoekonomicznym, wypadkami i przemocą.

Corocznie, z przyczyn pośrednio lub bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu, umiera na całym świecie 2,3 mln osób. Osoby nadużywające alkoholu stanowią około 20% pacjentów ostrych dyżurów. Nadużywanie alkoholu to, oprócz szkód zdrowotnych, także społeczne; naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, bezrobocie. Alkoholizm to także główne źródło niedostatku. Występuje najczęściej w rodzinach ubogich, dotkniętych niepowodzeniami życiowymi i bezrobociem. Zjawisko jest problemem trudnym do przezwyciężenia i nie zależy od płci, wieku, ani wykształcenia.

Jak wynika z badań Instytutu Psychiatrii i Neurologii, w Polsce 11,9% dorosłej populacji (18–64 lat), tj. blisko 3 mln osób, nadużywa alkoholu, w tym uzależnionych jest ok. 600 tys. osób, tj. 2,4% populacji. Zaburzenia związane z konsumpcją alkoholu przejawia 20,5% mężczyzn i 3,4% kobiet. Największe natężenie tych problemów skupia się w populacji mężczyzn w wieku 40–49 (27,2%), a wśród kobiet w wieku 30–39 (5,7%). Konsekwencje uzależnienia od alkoholu i nadużywania alkoholu dotyczą również członków rodzin tych osób – ich liczbę szacuje się na ok. 3 mln osób.

Osoby nadużywające alkoholu często popadają w konflikt z prawem. Najczęściej są to awantury domowe, agresja wobec najbliższych, zakłócanie porządku publicznego, kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu. W gminie Wojkowice, w okresie 2017 roku funkcjonariusze Komisariatu Policji doprowadzili do izby wytrzeźwień 48 osób, w tym jedną kobietę. Osoby te, będąc pod wpływem alkoholu powodowały zakłócanie miru domowego, były agresywne i zagrażały bezpieczeństwu innych.

1.2 Rynek alkoholowy w mieście

Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych	55 punktów z czego: - limit punktów sprzedaży do spożycia poza miejscem sprzedaży - 30 - limit punktów sprzedaży do spożycia w miejscu sprzedaży - 25
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych - zezwolenie do 4,5% oraz piwa.	20 punktów z czego: - do spożycia poza miejscem sprzedaży - 17 - do spożycia w miejscu sprzedaży - 3

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych - zezwolenie od 4,5% do 18% zawartości alkoholu	16 punktów z czego : - do spożycia poza miejscem sprzedaży - 15 - do spożycia w miejscu sprzedaży - 1
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych - zezwolenie powyżej 18% zawartości alkoholu	15 punkty z czego: - do spożycia poza miejscem sprzedaży - 14 - do spożycia w miejscu sprzedaży - 1

2. Przemoc w rodzinie

Działania w kierunku przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone są przez gminę Wojkowice w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015 - 2020.

Na terenie Gminy działa Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest realizacja działań określonych w niniejszym programie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania te są wykonywane w szczególności poprzez:

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- dokonywanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Zespół interdyscyplinarny tworzy grupy robocze, których celem i zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Z informacji otrzymanych od Kierownika Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz osób doznających przemocy wynika, że w okresie 2017 roku do Zespołu złożono 4 Niebieskie Karty, z czego w dwóch przypadkach procedura została wszczęta z inicjatywy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, natomiast w pozostałych przez Policję. W ciągu roku prowadzone były również 2 Karty założone w 2016r. Łącznie w 2017 roku procedurą Niebieskiej Karty objętych było 6 rodzin, w których zamieszkiwało 20 osób, w tym 9 dzieci. W ciągu roku dwie sprawy zostały zamknięte.

Wszystkie osoby dotknięte przemocą uzyskały pomoc psychologiczną, informację o możliwości korzystania z terapii rodzinnych prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie oraz informację o przysługujących im prawach. Rodziny są pod stałym dozorem Policji oraz pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, otrzymały bezpłatną pomoc prawną.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, funkcjonariusze Policji, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pedagodzy z placówek oświatowych prowadzonych przez gminę, aby doskonalić swoje umiejętności, cyklicznie biorą udział w szkoleniach i warsztatach z zakresu przemocy w rodzinie.

3. Dopalacze

Dopalacze są środkami odurzającymi, które są dostępne w internecie lub w specjalnych sklepach. Składniki zawarte w dopalaczach są legalne i tak samo szkodliwe jak narkotyki. To produkty o zróżnicowanym składzie, które łączy jedna wspólna cecha: zawierają substancje psychoaktywne działające na układ nerwowy człowieka w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków. Substancje te są zarówno produkowane przez człowieka (czyli syntetyczne), jak i pozyskiwane z roślin. Dopapalacze zawierają niezwykle groźne substancje dla zdrowia i życia

osoby, która je zażyje. Mimo tego, że na ich opakowaniach widnieje napis: „Produkt nie jest przeznaczony do spożycia”, właśnie z taką intencją jest sprzedawany. W grupie dopalaczy znajdują się substancje o różnym działaniu. Możemy je podzielić na trzy typy o działaniu: pobudzającym, halucynogennym oraz reklamowanym jako zbliżony do marihuany.

Większość dopalaczy charakteryzuje się tym, że już w niewielkich dawkach działają na ośrodkowy układ nerwowy. Dlatego bardzo łatwo można je przedawkować, co prowadzi do poważnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego, a nawet śmierci.

Dopalacze cieszą się dużą popularnością wśród młodzieży, która nie ma świadomości, czym się truje. Jako niezakazane środki psychoaktywne dopalacze stanowią alternatywę dla nielegalnych narkotyków.

Cechą charakterystyczną dopalacz jest to, że substancje w nich zawarte nie znajdują się w wykazach substancji kontrolowanych prawem. Handlarze narkotyków „na szybko” wymyślają i produkują nowe produkty zaraz po tym, gdy poprzednie ich wersje zostaną zabronione. Z tym faktem wiążą się ogromne zagrożenia. Nie wiadomo, jakie substancje znajdują się w dopalaczach i w jakich ilościach, w związku z czym niezbadany jest sposób ich oddziaływania na człowieka. Dlatego osobom, które zażyły te produkty może być trudno udzielić skutecznej pomocy medycznej. Dopapacze produkowane są w niesterylnych warunkach, często w związku z tym znajdują się w nich różne zanieczyszczenia, które dodatkowo oddziałują negatywnie na organizm i przyczyniają się do utraty zdrowia.

Na terenie gminy Wojkowice dotąd nie odnotowano przypadków zażywania dopalaczy, które przyczyniłoby się do hospitalizacji, bądź konieczności szukania pomocy lekarskiej. Nie znaczy to jednak, że problem nie istnieje.

Aby w jak największym stopniu zapobiec zjawisku, na terenie szkół oraz w Placówce Wsparcia dziennego "Tlen" prowadzone są spotkania, na których przedstawiany jest problem dopalaczy oraz omawia się skutki ich zażywania. Działania te prowadzone są w ramach profilaktyki uniwersalnej.

4. Narkomania i jej skutki społeczne i zdrowotne.

Narkomania to, podobnie jak w przypadku uzależnienia od alkoholu, choroba duszy i emocji. Niektórzy twierdzą, że jest to choroba braku zaspokojenia podstawowych potrzeb człowieka: miłości, akceptacji, poczucia bezpieczeństwa. W naukowych opracowaniach zwraca się uwagę na to, że do grupy najbardziej narażonych na sięgnięcie po narkotyk należą te osoby, które cechuje brak pewności siebie oraz brak takich umiejętności jak: asertywność, konstruktywne radzenie sobie z sytuacjami trudnymi, rozwiązywanie konfliktów, kreatywne spędzanie wolnego czasu. Zdaniem specjalistów z zakresu psychologii i pedagogiki ludzie sięgają najczęściej po narkotyk z powodu: przeżywanych trudności, nudy, chęci "wyluzowania się", mody, ciekawości, presji ze strony znajomych i przyjaciół, wpływu grupy rówieśniczej, niedojrzałości osobowości.

Wystąpieniu nałogu sprzyjają nieprawidłowości w środowisku społecznym:

- w rodzinie (brak wsparcia w momentach kryzysów, nieprawidłowe kontakty interpersonalne brak więzi emocjonalnej, patologie, brak kontroli wychowawczej);
- w szkole (stresy szkolne, niepowodzenia w nauce);
- w grupie rówieśniczej (odrzućenie ze strony rówieśników, przejawianie przez rówieśników zachowań dewiacyjnych)

Podobnie jak w przypadku alkoholu, osoby przyjmujące narkotyk oczekują jego szybkiego działania i rozwiązania jakiegoś problemu. Bezpośrednie skutki użycia narkotyku są uzależnione głównie od: rodzaju przyjętego środka, wielkości i jakości przyjętej dawki, sposobu zażywania, osobowości zażywającego, wcześniejszych kontaktów i doświadczeń z narkotykami.

Środki odurzające powodują potrójne uzależnienie: zależność psychiczną, fizyczną i społeczną.

Zależność psychiczna - powoduje szczególny stan, w którym konieczne jest ciągle lub okresowe stosowanie środków odurzających dla uzyskania przyjemnych efektów lub dla uniknięcia objawów

występujących w organizmie w przypadku braku środka.

Zależność fizyczna - jest to patologiczny stan wywołany przez podawanie niektórych leków lub narkotyków, ujawniający się występowaniem swoistego zespołu objawów, zwanego zespołem abstynencji, który pojawia się w wyniku przerwania stosowania środka lub zmniejszenia jego dawki. Głód narkotyczny, który pojawia się w takich przypadkach całkowicie absorbuje daną osobę, koncentrując ją na jednym przedmiocie: narkotyku. Objawami głodu narkotykowego są: bezsenność, niepokój, depresja, wydzielanie się płynów ze wszystkich otworów ciała: potliwość, wymioty, biegunka, bóle mięśni i kości, drgawki, ślinotok, majaczenie.

Zależność społeczna - jest to zależność od środowiska, otoczenia narkomana, która jakby obliguje go do przyjmowania narkotyków, zachowywania się zgodnego z oczekiwaniami otoczenia koleżeńskiego i środowiskowego. Narkoman powinien brać narkotyki, bo tego oczekują od niego np. koledzy.

Narkotyki a zdrowie

Narkotyki wywołują lub prowadzą do wielu chorób psychicznych. Choroby psychiczne, na które narażeni są narkomani, to przede wszystkim: zaburzenia osobowości, zaburzenia nastroju, psychozy, depresja, nerwica, stany lękowe.

Same narkotyki mogą także wywołać schorzenia takie, jak: napady padaczkowe, udar mózgu, zawał serca, uszkodzenia nerek, uszkodzenia wątroby.

Uzależnienia od narkotyków wywołują chęć sięgania po coraz większe dawki. Może to doprowadzić do przedawkowania i silnego zatrucia, a nawet do śmierci.

Skutki gospodarczo - społeczne spowodowane narkomanią:

społeczne: w wyniku stałego narkotyzowania się dochodzi do dezorganizacji osobowości i wypadania z ról społecznych. Następstwem tego jest obniżenie sprawności społecznej osoby, rozluźnienia jego norm moralnych, zaniechania obowiązków, a w skrajnej formie uchylania się od prawnie zastrzeżonych form świadczeń na rzecz rodziny, grupy zawodowej, państwa;

przestępczość: dokonuje się na trzech płaszczyznach; produkcja i dystrybucja narkotyków oraz czyny związane z potrzebą zdobycia narkotyków i przestępstwa dokonane pod ich wpływem.

IV. Zasoby umożliwiające działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wojkowice, działania na rzecz zapobiegania alkoholizmowi prowadzi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań Komisji należy:

- 1) opiniowanie propozycji podejmowania działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Wojkowice;
- 2) wsparcie realizacji Gminnego Programu;
- 3) opiniowanie aktów prawnych wydawanych przez organy Miasta Wojkowice dotyczących przedmiotu działalności Komisji – w tym projektu Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz spraw związanych ze sprzedażą napojów alkoholowych;
- 4) podejmowanie czynności wobec osób nadużywających alkoholu w przypadkach określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 5) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z zasadami określonymi w uchwałach Rady Miasta oraz

liczbą punktów sprzedaży;

- 6) uczestniczenie w realizowanych przez organ wydający zezwolenia, czynnościach z zakresu kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia;
- 7) współpraca z innymi podmiotami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i innym patologiom społecznym.

W 2017 roku Komisja wystosowała wezwania do 31 osób. Na posiedzenia Komisji zgłosiły się 22 osoby. Zgłoszenia dokonały w przeważającej części rodziny, które przestały radzić sobie z problemem uzależnienia jaki je dotknął.

Podczas rozmów, członkowie Komisji udzielali informacji na temat możliwości podjęcia leczenia, przekazywali dane kontaktowe placówek leczenia odwykowego, uświadamiali o szkodliwości nadużywania alkoholu oraz konsekwencjach z tym związanych, motywowali do podjęcia leczenia, zachęcali do skorzystania z pomocy psychologa w celu zrozumienia swojego problemu.

2. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Punkt powstał z myślą o osobach, które mają problem z własnym uzależnieniem oraz dla członków rodzin osób uzależnionych. Celem pracy punktu jest:

- a) prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie;
- b) udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad terapeutycznych, socjalnych i profilaktycznych w sprawach uzależnień i przemocy;
- c) wspomaganie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, w podjęciu decyzji w sprawie zmiany szkodliwego wzoru picia;
- d) motywowanie osób współuzależnionych do ewentualnego podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego;
- e) udzielanie wsparcia osobom po zakończonej psychoterapii poprzez rozmowy podtrzymujące lub udział w grupach wsparcia;
- f) inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie poprzez udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- g) gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu gminy, zajmujących się systemową pomocą dla rodziny;
- h) współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Z pomocy punktu konsultacyjnego na przestrzeni 2017 roku skorzystały w sumie 23 osoby, z czego 6 osób, to pacjenci stali. Wśród wszystkich osób, które zgłosiły się do punktu, 19 to osoby uzależnione, natomiast 11 osoby współuzależnione. Na leczenie odwykowe skierowanych zostało 19 pacjentów. Łącznie w ciągu 2017 roku osoby objęte pomocą Punktu Konsultacyjnego uczestniczyły w 75 spotkaniach.

3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Jana III Sobieskiego 125

Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, umożliwia osobom i rodzinom przezwyciężyć trudne sytuacje życiowe, których nie są oni w stanie pokonać.

Celem pracy ośrodka jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych jednostki i rodziny oraz umożliwienie jej bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2017 było 171 rodzin, w których zamieszkiwało 391 osób. Powodem korzystania z pomocy jest w głównej mierze ubóstwo, bezrobocie, bezdomność, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, nadużywanie alkoholu.

Wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej 34, to rodziny w których

zamieszkuje 70 dzieci, z czego 24, to rodziny niepełne, gdzie mieszka 32 dzieci.

W ramach Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzone są pozalekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci z rodzin, w których występują problemy uzależnień oraz problemy wychowawcze.

4. Placówki oświatowe

Placówki oświatowe działające na terenie gminy Wojkowice są jednostkami publicznymi, których organem prowadzącym jest gmina. Wyjątkiem jest Zespół Szkół, który prowadzony jest przez powiat.

Na terenie placówek oświatowych, dla których organizatorem jest gmina, prowadzone są zajęcia pozalekcyjne w postaci: kół zainteresowań, warsztatów językowych, gimnastyki korekcyjnej, zajęć rekreacyjno – ruchowych, zajęć sportowych, taneczno - wokalnych i teatralnych.

We wszystkich placówkach oświatowych prowadzone są programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy.

4.1. Działania profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy w roku szkolnym 2016/2017.

W placówkach oświatowych szczebla podstawowego funkcjonujących na terenie gminy Wojkowice, w ciągu roku szkolnego 2016/2017 prowadzono działania w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy, które realizowane były według Szkolnych Programów Przeciwdziałania Agresji i Przemocy oraz Programów Profilaktyki Uzależnień.

Dzieci brały udział w działaniach profilaktyczno – wychowawczych poświęconych tematyce umiejętności radzenia sobie ze stresem, budowania pozytywnego i realnego obrazu siebie, umiejętności skutecznego komunikowania się i wyrażania własnych uczuć i emocji niezbędnych w prawidłowym funkcjonowaniu. Tego typu działania niewątpliwie przekładają się na umocnienie wśród dzieci własnego "ja", pozwalającego w późniejszym wieku na podejmowanie właściwych decyzji.

Wśród młodzieży gimnazjalnej prowadzone były działania profilaktyczno - wychowawcze w ramach „Strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem w Gimnazjum w Wojkowicach”. W działaniach wzięła udział cała społeczność szkolna – 168 uczniów oraz 24 nauczycieli. Działania profilaktyczne i wychowawcze obejmowały min. kształtowanie właściwej postawy wobec uzależnień poprzez realizację wszystkich zadań z zakresu profilaktyki uniwersalnej; spotkania z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Będzinie - Wydziału ds. Przestępczości Nieletnich. Tematyką spotkań były: „Najczęściej spotykane aspekty przestępczości wśród uczniów gimnazjum”. Wychowawcy oraz pedagog szkolny realizowali zadania wynikające z ogólnopolskiego programu eliminowania przemocy rówieśniczej „Przemoc boli”.

Na terenie szkoły funkcjonuje Koordynator ds. bezpieczeństwa uczniów w szkole, który odpowiedzialny jest za realizację procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, a w szczególności narkomanią, alkoholizmem, dopalaczami oraz innymi nieznanymi środkami odurzającymi.

W roku szkolnym 2017/2018 przewidywane jest przeprowadzenie wśród młodzieży diagnozy na temat spożywania napojów alkoholowych oraz stosowania środków psychoaktywnych. Przygotowana i przeprowadzona zostanie ankieta dotycząca zjawiska uzależnień od papierosów, alkoholu, narkotyków i innych nieznanymi środkami odurzającymi.

5. Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wojkowicach

Świadczy usługi medyczne mieszkańcom gminy jak również mieszkańcom ościennych miast, osobom przyjezdnym z całego kraju oraz cudzoziemcom na zasadach określonych w przepisach szczególnych.

Celem działania zakładu jest:

- udzielanie świadczeń zdrowotnych;
- prowadzenie profilaktyki zdrowotnej;
- promocja zdrowia;
- opieka zdrowotna w ramach medycyny szkolnej.

Lekarze odgrywają niezwykle ważną rolę w pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, osobom pijącym ryzykownie oraz uzależnionym. Często to lekarz jest pierwszą osobą, która jest w stanie zauważyć niepokojące zachowania, czy obrażenia osób doznających przemocy. Jako osoba z dużym kredytem zaufania jest w stanie przekonać pacjenta do szukania pomocy w rozwiązaniu swojego problemu.

6. Komisariat Policji w Wojkowicach

Funkcjonariusze Policji w zakresie realizacji Programu prowadzą działania prewencyjne mające na celu uświadomienie dzieciom, młodzieży oraz rodzicom konsekwencji prawnych w przypadku eksperymentowania z alkoholem oraz posiadania i handlu narkotykami. Ponadto wspierają działania edukacyjne dot. rozpoznawania zagrożeń wynikających z picia alkoholu, eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi w tym z „dopalaczami”. Ponadto wspomagają działania prewencyjne związane z profilaktyką uzależnień skierowane do uczestników ruchu drogowego, a także działania resocjalizujące i motywujące do zmiany postaw społecznych osób mających kolizję z prawem z powodów nadużywania alkoholu, narkotyków bądź przemocy.

7. Placówka wsparcia dziennego "Tlen – Wojkowice"

Placówka jest jednostką organizacyjną gminy, a jej zadaniem jest wspieranie rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracuje z rodzicami/opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Uczestnictwo dzieci w zajęciach jest nieodpłatne i dobrowolne chyba, że dziecko zostanie skierowane do placówki przez sąd.

Wszystkie zajęcia realizowane w placówce prowadzone są na podstawie rocznego harmonogramu pracy placówki opartego na realizacji Programu opiekuńczo - wychowawczego i profilaktycznego Placówki Wsparcia Dziennego "Tlen Wojkowice" zgodnie z obowiązującymi przepisami. Placówka ponadto, podczas realizowanych zajęć oraz warsztatów, realizuje programy profilaktyczne oraz wychowawcze rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Średnio w zajęciach prowadzonych w placówce, w 2017 roku uczestniczyło - 37 osób. Podopieczni placówki pochodzą z rodzin o złożonej strukturze i funkcjonowaniu, co przekłada się na wielopropblematowość. W rodzinach tych funkcje opiekuńczo - wychowawcze są znacznie zaniedbywane, a także skrajnie wykonywane. Wielopropblematowość rodzin wpływa na pojawienie się dysfunkcji takich jak: niewydolność wychowawcza, długoletnie lub okresowe bezrobocie, bezradność życiowa, nałogi (alkoholizm, nikotynizm, hazard, uzależnienie od internetu).

Nadużywanie substancji psychoaktywnych oraz uzależnienia behawioralne rodziców coraz częściej powodują zjawisko powielania tych zachowań wśród dzieci i młodzieży, co ma niekorzystny wpływ na funkcjonowanie w szkole, grupie rówieśniczej, rodzinie, a także prowadzi do dezintegracji osobowości młodego człowieka. Brak zainteresowania potrzebami dziecka, które wynikają z wieku bądź z przeżywanych trudnych sytuacji rozwojowych i życiowych prowadzi do zaburzenia funkcji rodzic – dziecko. Wzory jakie dzieci wnoszą z domu wymagają dużej korekty oraz uświadomienia i zbudowania celów i zasad w życiu młodej jednostki co zapobiegnie szerzeniu się zjawiska dysfunkcyjności w środowisku.

V. Zadania i sposoby ich realizacja

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień należy do zadań własnych gminy. Zadania te będą obejmować :

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętych narkomanią lub stosujących NSP oraz ich rodzin poprzez:

- a) prowadzenie Punktu Konsultacyjnego do spraw profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii dla osób zagrożonych uzależnieniami, uzależnionych i ich rodzin jako miejsca pierwszego kontaktu;
- b) prowadzenie rozmów z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin w celu nakłonienia ich do podjęcia leczenia odwykowego;
- c) kierowanie na terapię osób uzależnionych i współuzależnionych;
- d) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych poprzez umieszczenie ich na tablicach informacyjnych w MOPS-ie, ZOZ-ie, Urzędzie Miasta, Policji oraz stronie internetowej miasta;
- e) upowszechnienie informacji na temat placówek leczenia osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie;
- f) współpracę z ośrodkami wzajemnej pomocy dla osób uzależnionych - poradnią odwykową, policją, służbą zdrowia, ośrodkiem pomocy społecznej, grupą wsparcia AA, ośrodkami leczenia narkomanii;
- g) finansowanie kosztów sporządzania opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- h) finansowanie kosztów kierowania do sądu wniosków o przymusowe leczenie w stosunku do osób, które odmówiły dobrowolnego leczenia bądź je przerwały;
- i) rozwijanie dostępu do leczenia ambulatoryjnego dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP poprzez udzielanie informacji na temat działalności instytucji działających na rzecz uzależnionych;
- j) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie;
- k) finansowanie działalności Klubu AA działającego na terenie miasta.

2. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy i zachowań destrukcyjnych w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych i zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci, które uczestniczą w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.

1) edukacja zdrowotna

- a) prowadzenie i finansowanie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia w tym:
 - organizowanie kampanii medialnych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi skierowanych do mieszkańców miasta;
 - publikacja informacji na temat uzależnień i związanych z nim konsekwencji w lokalnych mediach;
 - finansowanie udziału w kampaniach związanych z profilaktyką alkoholową wśród kierowców i współpraca w tym zakresie z Policją;
 - zakup nowości wydawniczych z zakresu profilaktyki uzależnień
- b) prowadzenie działań w zakresie profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży - realizacja programów profilaktycznych rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii;

- c) prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia:
 - udział i finansowanie kampanii dotyczących szkód wynikających ze stosowania dopalaczy;
 - publikacja w lokalnej prasie oraz na stronach internetowych miasta informacji nt. dopalaczy;
 - realizacja przez pedagogów oraz psychologów szkolnych programów profilaktycznych ukazujących szkodliwość używania substancji psychoaktywnych;
 - udział w kampaniach Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii;
 - finansowanie udziału młodzieży szkolnej w warsztatach z zakresu stosowania narkotyków, dopalaczy i innych środków odurzających;
 - cykliczne przekazywanie mieszkańcom gminy informacji dotyczących skutków używania narkotyków, dopalaczy i innych środków odurzających;
- c) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych oraz placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie;
- d) prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież:
 - spotkania z rodzicami w szkołach;
 - zakup materiałów informacyjno - edukacyjnych dla rodziców;
 - finansowanie szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych;
- e) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym:
 - finansowanie udziału gminy w kampaniach dotyczących zapobiegania przemocy;
 - finansowanie kampanii medialnej skierowanej do wszystkich mieszkańców miasta (plakaty, ulotki, informacje w lokalnych mediach);
- f) prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży na temat skutków i następstw używania alkoholu:
 - finansowanie udziału gminy w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”;
 - finansowanie udziału dzieci i młodzieży z terenu miasta w imprezach promujących zdrowy tryb życia, wolny od alkoholu, narkotyków i NSP (festyny rodzinne, spektakle profilaktyczne, warsztaty tematyczne, rozgrywki sportowe itp.);
 - prowadzenie przez szkoły programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i NSP (zakup programów)
 - współfinansowanie organizacji imprez propagujących zdrowy styl życia organizowanych na terenie miasta;
- g) współfinansowanie działalności Placówki Wsparcia Dziennego TLEN (m. in. zakup wyposażenia, drobne remonty, zakup paczek świątecznych, zakup programów profilaktycznych z zakresu uzależnień, finansowanie warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień);
- h) finansowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży jako działania wpisane w program profilaktyki uniwersalnej. Cykliczne prowadzenie zajęć pozwoli na zbudowanie więzi rówieśniczej, poczucie wspólnie realizowanego celu, nauczy prawidłowych postaw prospołecznych i prozdrowotnych. Doświadczenie sukcesu będzie czynnikiem wzmacniającym.

2) działania profilaktyczne:

a) profilaktyka uniwersalna, w tym:

- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki

- o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
- finansowanie udoskonalania oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży;
- poszerzanie oraz upowszechnianie i wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój;
- prowadzenie i upowszechnienie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród osób dorosłych, w tym w szczególności w miejscu nauki lub pracy;
- finansowanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży,

b) profilaktyka selektywna:

- poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym - zatrudnienie psychologa, działalność Placówka Wsparcia Dziennego Tlen, praca pedagogów w placówkach oświatowych.

3. Szkolenie kadr w celu podniesienia kompetencji oraz nabycie nowych umiejętności niezbędnych w realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom, redukcji szkód, rehabilitacji oraz reintegracji społecznej.

Zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zakłada położenie nacisku na doksztalcanie przedstawicieli instytucji związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom poprzez:

- 1) kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie (wczesne rozpoznanie i krótka interwencja), w tym udział w szkoleniach pracowników Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wojkowicach;
- 2) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - udział w szkoleniach pracowników MOPS, oświaty, Placówki Wsparcia Dziennego TLEN, Policji, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym - udział w szkoleniach nauczycieli, pedagogów oraz pracowników Placówki Wsparcia Dziennego TLEN;
- 4) prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej;

4. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy lub problem narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zmierzające do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego osób z problemem uzależnienia;
- finansowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób dotkniętych przemocą;
- doskonalenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z uwzględnieniem procedury "Niebieskiej Karty";
- kontynuacja i udoskonalanie wypracowanych działań służb i instytucji stosujących procedury "Niebieskiej Karty" - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- funkcjonowanie przy Ośrodku Zdrowia Punktu Konsultacyjnego do spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz problemów Narkomanii jako miejsca pierwszego kontaktu, mającego na celu informowanie o uzależnieniu i możliwościach leczenia osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz zmotywowanie osoby uzależnionej do podjęcia terapii;
- udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej, prawnej i socjalnej;
- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy;
- funkcjonowanie Koła AA;
- warsztaty terapeutyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin, gdzie występuje problem uzależnienia od alkoholu i innych substancji ;
- prowadzenie w placówkach oświatowych terapii dla dzieci doznających przemocy w rodzinie;
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- ścisła współpraca z Punktem Konsultacyjnym Ośrodka Wsparcia Dziecka i Rodziny;

5. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii poprzez:

- 1) współpracę samorządu lokalnego z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w realizacji Programu;
- 2) dofinansowanie realizacji programów edukacyjnych i profilaktycznych dla uczniów i rodziców,
- 3) współpracę z Policją w zakresie organizowania akcji profilaktycznych skierowanych do młodzieży i dorosłych mieszkańców miasta na tematy skutków używania alkoholu, narkotyków oraz innych środków o działaniu psychotropowym (plakaty, ulotki, itp.);
- 4) współpracę z Policją w zakresie edukacji kierowców - finansowanie kampanii "Przeciw pijanym kierowcom"
- 5) organizowanie i finansowanie szkoleń różnych grup zawodowych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii;
- 6) upowszechnianie informacji na temat placówek, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin.

6. Udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym od alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego poprzez:

- 1) zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom uzależnionym oraz ich rodzinom z wykorzystaniem kontraktu socjalnego;
- 2) prowadzenie pracy socjalnej na rzecz rozwiązywania problemu uzależnienia,

- 3) wsparcie adaptacji społecznej osób, które utrzymują abstynencję;
- 4) redukcję szkód, rehabilitację (readaptację, reintegrację) zdrowotną, społeczną i zawodową, w tym:
 - poszerzanie i udoskonalanie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym o programy ograniczania picia alkoholu;
 - zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym, środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP;
 - zwiększanie dostępności pomocy dla dzieci z FAS oraz ich opiekunów;
 - podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie;
 - zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP;

7. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy, występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego oraz zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów poprzez:

- 1) zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych poprzez kontrolę przestrzegania zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych zlokalizowanych na terenie gminy;
- 2) kontrolę punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych, prawidłowego oznakowania i informowania o szkodliwości napojów alkoholowych, a także sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim;
- 3) zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie reklamy oraz spożywania napojów alkoholowych;
- 4) zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu poprzez przestrzeganie postanowień zawartych w uchwałach Rady Miasta Wojkowice dotyczących ilości oraz miejsc usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- 5) w przypadku naruszenia przepisów prawa występowanie gminy przed sądem jako oskarżyciel publiczny.

Zawarte w Programie działania mają na celu ograniczenie rozmiaru szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Z jednej strony są to działania profilaktyczne, których głównym celem jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów, z drugiej działania na rzecz rozwiązywania i zmniejszania rozmiarów aktualnie istniejących problemów.

VI. Oczekiwane rezultaty wdrożenia programu

1. Zwiększenie świadomości wśród społeczności lokalnej na temat skutków uzależnień.
2. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży z grup tzw. "wysokiego ryzyka".
3. Odciągnięcie młodych ludzi od grup nieformalnych.
4. Wskazanie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Umiejętność rozwiązywania sytuacji trudnych.
6. Umiejętność radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
7. Współtworzenie środowiska lokalnego o "zdrowym" charakterze.

VII. Realizatorzy programu

Realizatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojkowicach.

VIII. Kontrola realizacji programu

1. Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej składa na ręce Burmistrza Miasta sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Wojkowice na rok 2018” w terminie rocznym.
2. Burmistrz Miasta składa Radzie Miasta roczne sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu.

IX. Zasady finansowania programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wojkowice na rok 2018 są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Dokumentem prawnym tworzącym podstawy do prowadzenia i finansowania działań związanych z profilaktyką alkoholową i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z uwagi na trudne do dokładnego określenia wysokości wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydatki na działania programu zostały zawarte w Budżecie Miasta i oparte są o szacunkową kwotę wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do Budżetu Miasta na rok 2018.

Organizacje Pozarządowe, Stowarzyszenia i Związki Wyznaniowe ubiegają się o środki finansowe za pośrednictwem otwartych konkursów organizowanych przez Burmistrza Miasta Wojkowice, bądź przedstawianych ofert na realizację zadań zgodnych z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

X. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wojkowicach za czynności wykonywane w danym miesiącu, tj. za posiedzenia i inne działania Komisji, bez względu na ilość posiedzeń, otrzymują zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12.09.2017r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2018r. (Dz. U. z 2017r. poz. 1747).
2. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności członka Komisji na jej posiedzeniu, jego wynagrodzenie - za miesiąc, w którym odbyło się posiedzenie, na którym był nieobecny, zostaje pomniejszone o 50% bez względu na ilość nieobecności i ilość posiedzeń odbytych w danym miesiącu.
3. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności (przedłożenie Przewodniczącemu Komisji druku ZUZ ZLA) członek Komisji otrzyma pełne przysługujące mu wynagrodzenie za dany miesiąc.
4. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa wyżej, lista obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji zatwierdzona przez Przewodniczącego Komisji.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miasta

Marek Marula